

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

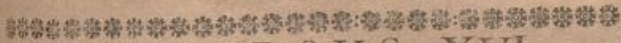
Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XVI. Mox à peccato admissio ad Confessionis asylum
confugiendum esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

penitus fugere periculum non potest, labrum ab eo declinet. Declina ab eâ: et ille pugil scit, qui quem eripere multis fortiori adversario non potest, gladio eius ictus declinat. Oportet si esei muliercula non potest, illi non loqui, non agere solum cum illa, non obrutum in eam desigere, fugere illam oculis, si pedibus non licet, & cum quâ maximè majori animo ardore preces ad Deum fundere, opem à Virgine Sanctissimâ curâ attentiusque postulare, stipem aliquam egesta porrigeri, corpus flagris, abstinentiâ à cibo affligere, ut viperæ huic venenati in ore dentes frangantur, dum caput ipsum conterere non licet. Omnibus his industriis opus est, si animo minime fucato, sed sincero,

in gratiam cum Deo redire quis desiderat: Si in toto corde vestro rever-
1. Reg. 7. 3.
timini ad Dominum, auferite Deos alienos de medijs vestris. Tollenda sunt, quæ quis amaverit, idola, aut quando tollere aut abicere à se idola non potest, se à idolis tollat, ab iisque se avvertat, & aliò oculos convertat. Si domi sunt, animum non occupent. Dumque ad periculum in tali occasione pereundi animum quis advertit, tanto majore & intentiore curâ sibi invigilet: sic viator, qui sylvam à latronibus obsessam, prætereire non potest, nec aliam viam tenere, illud certè cavet studiosissime, ne in sylvâ obdormiscat. Atque hæc est unica ratio è discrimine tam dolendo evadendi.

DISCURSUS XVI.

Mox à peccato admissio ad Confessionis asyllum confugiendum esse.

Infortunium, quod in infelicem naufragum confecti nohil, beneficium est, tabulam illi porrigeri, quâ ad litus enatet, & non mergatur. Atque hoc est grande illud beneficium, quod jam inde à Moxo condito Deus hominum generi contulit, quando Penitentia tabulam ijs porrigeri dignatus est: quæ, ex funesto Innocentia naufragio reliquam, cum apprehenderint, ad litus æternæ salutis non tantum

possint emergere, sed certissimo sint emerfuri: quod quidem tabula alia nulla unquam præstitit. Hoc autem beneficium plurimum deinde auctum est, cum penitentiam è virtutis gradu ad Sacramenti dignitatem Christus Servator extulit; cum eâ ratione & facillimum, & certissimum effectum sit unicum malorum nostrorum remedium. Hæc potro cum ita sint, quis persuadere sibi posset, fore unquam peccatorem aliquem tam temerarium, qui vel tantillam moram necteret, in tabulâ hac amplectendâ, licet

S. Tb. 3.
p. 9. 36.
nr. 4.

RJ
mus

cet eius ope non mortem temporariam; à morte defluente, sed æternam & immortalem evadere possit? *Pœnitentiam ita invade, ita amplectare, ut naufragus tabula fidem.* Tertulliani verba sunt. Et verò ita fieri deceret: nec tamen ita fit: cum Christiana è gente plurimi, postquã culpã naufragio gratiam perdididerunt, tam non confestim hanc tabulamprehendant, ut plures abire mentes sinant, quin de eã solliciti sint; sed ad animum Confessione expandum Paschales ferias expectent. Et unde, per Deum immortalẽ, tantã tamque supinã ac stolidã fœcordiã? non aliunde crediderim, quã quod, qui peccant, sibi persuadent, nullum non tempus peragendæ Confessione perinde opportunum fore. M. um igitur erit, ut huic malo medear, demonstrare, quã longè aliter, ac isti putant, se res habeat. Hoc autem consequar, si duas maximi momenti veritates rationum momentis asseruero: prima est, quod quò tardius ad prendendam Pœnitentiã tabulam, longè fortunatissimam, manus extenduntur, tantò majori dein conatu opus sit ad eam vñdicandam: secunda, quod quamquam tandemprehendatur, tantò tamen faciliùs denobelabi permittatur. Utamur vocibus, quæ rem clariùs explicent. Quò longiores quis à peccato admissò, dum Judici se sistat, moras traxerit, tantò plùs in Confessione denique instituendã difficultatis experietur, & tanto minore tempore in gratiã perseverabit. A Confessione initium ducamus.

I.

II. Tria possunt se accusantes cõ ardua & difficilia; Examen, Delicti Propositum: hæc autem tria, quò longius est, inter peccatum perpetratum & eius confessionẽ, tempore intervallũ, tantò singula evadunt difficiliora. Et de examine quidem tabulum esse nullum potest; cum enim illud non sit aliud, quã accurata cõtinuum nostratum omnium discussio, ut prava à rectis, & hæ ab illis discernatur, & quæ prava sunt, enumerentur, animus ab iis abhorreat, & Sacramentalis absolutionis, seu Sacramentalis sententiæ beneficio deleatur. Disquisitio hæc pensulatè admodum fieri debet, non solum, quia cõtingit illius examinis, quo coram hoc tribunalis omnis nostra vita trahitur; sed multò maxime eo ex cogit quod sit quædam divini Judicis occupatio, singulari favore nobis concessa, ad causam nostram componendam, quã si nos iudicio hoc discutimus diligenter accuratèque judicaverimus, non ultra iudicanda erit, ab hoc tribunalis severissimo, iudicio cõdemnationis. *Quod si nosmet ipsos iudicaverimus, non utique iudicaverimus.* Quocirca non aliter, quã si coram illo Tribunalis adstaremus, sigillatim oportet animum & conscientiam nostram, quã est Reus iudicandus, interrogare, quid inde à postrema confessione cogitando, loquendo, agendo, quin & omitteudo, peccatum sit. Jam autem, quis non videt, eum, qui annum integrũ, aut non multò minùs

Lib. de
Pœnitent.

P. SEGNE
HOMO CRISTIANUS

examen hoc differt, non facili deinde negotio se extricaturum? Verum quidem est, actiones pravæ & peccaminosæ, quæ monstrorum instar sunt in lætæ editorum, memoriâ satis tenaciter retineri: quis tamen facile memoretur omnium, quæ anni integri decursu perpetrata fecit? maxime si deus sermo sit, qui labra ad voluptatum calicem semper admota tenent, sequæ, si fas ita loqui, humectant penitus & bonis propè singulis inebriant? Qui raris bibit, numerum non difficulter inter, quo biberit, etiam post longi temporis lapsum: sed qui vitam diuicidit identem bibendo, quomodo numerum hunc ad amissum referet?

III. Plurimum deinde discussionis bonis difficultas crescit in peccatis omnium, quæ eam sunt instar pulveris pyris, qui in bombardâ accensus ferit, sed non tonat, minus utique notantur, quam quæ Commissionis appellamus. Nec dispar ferè est ratio peccatorum, quæ linguâ admittuntur, quam Sacre Literæ jure ac verè computat accui; verbis enim, quæ illa jactat, tanquam telis, momento quidem & summa celeritate, gravissimè tamen & profundissimè vulnerat. Verba, quibus alius te lædit, animo infixam tenent, etiam cum recuperata est sanitas; quæ hæc, ut habet paramia, saxo insistentur, seu marmoti; sed illa, quæ adversus alios à nobis proferuntur, memoriâ confestim elabuntur, cum in undis sint scripta: quàm ergo procul est, non omnium, post plurimum mensuram periodum, meminisse? Sed

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. III.

illud quàm præ aliis omnibus arduum erit, meminisse cogitationum, quæ vento citius prætervolant? & tamen earum sunt visium, ut evellant atque dilacerent, quidquid usquam boni est in aliqua anima, tamq; tam certò, atq; re ipsa à Deo separent, quàm id faciunt ipsa opera. *Perversa cogitationes separant à Deo: multòque magis, si incensum cogitationum veniant non tantum desideria, sed etiam approbationes, consensus, delectationes, quas morosæ, sed plenè ac deliberatè voluntate elicitas, dicimus, quæque tam multis imponunt, & ita se cum rebus, circa quas versantur, habent, ut fieri solet, cum amico peregrè eunti vale, ultimum dicimus: hunc enim si pedibus iter ingressum non comitantur, comitamur certè oculis, affectu, & animo ad ipsum propè unum converso.*

Quis jam credat, eos, qui tantum mortæ trahunt, dum animum Confessione expient, hanc multitudinem & numerum cogitationum atque nozarum, quæ omnem ferè obtutum effugiunt, facile inituros? *Computatio dilata, affirmat S. Bernardus, multa facit oblitisci.* Etiam qui seduli accuratique sunt in rationibus ineundis, multorum non meminerunt, si rationes accumulati permittant; quid ergo illis fiet, qui id negotium levi brachio peragunt? Prò quantò major apparebit errorum numerus, rationum vestrarum libeo, cum hinc migrabitis, insertus, si tantum temporis inter rationes & rationes elabi permittatis!

IV. Erit, qui respondeat, id quidem ita esse; sed parum omnino referte;

Et referte;

R
nus

ferre; cum id oneris nobis non imposuerit Deus, ut omnium à nobis admittarum noxarum nos reos agamus, sed illarum tantum, quarum post diligens examen meminimus. Ita est, non nego: sed in hoc ipso tota consistit difficultas, ut examen post tantam temporis moram satis accuratum sit & diligens. Equidem necesse est tantò plus adhiberi diligentiae in conscientiae latebris scrutandis, quantò plus spatii inter Confessionem & Confessionem intercellit, aliàs illa negotio peragendo non respondebit: tantam etiam decet esse diligentiam, quantam numerus & natura peccatorum postulat: verbo, talis adhibenda est hoc in negotio accuratio & industria, quantam prudens quisque in negotio majoris momenti adhibet. Quando autem agitur de filia nuptui tradendâ, de pecunia mutuo danda, de agro emendo, domo aedificanda, quantâ, Deum bonum! diligentia perpenditis, an ita fieri expediat? an rebus vestris utiles cognati, nihilne in contractu vitii, an tuta & certa emptio, an fundamenta satis firma? Quis securos vos reddet, quod non minùs in negotiis animae & conscientiae diligentiae adhibeatis, quam in modò recensitis, cum apertum sit, quam parùm multos res animae sollicitos habeant, quamque invitis auribus conscientiae reprehensiones & exprobrationes auscultent? Maritus ludo immodicè deditus nihil ægrius ad aures admittit, quam uxoris provida & sapientis vituperia. Idem accidit in re nostra. Unde sicut maritus domum reversus modum ac

tempus non invenit, quibus à propria reprehensione conjugis se liberet; ita nec Peccator finem propeccati examinis sui, quo ita ad conscientiam revocet, ut conscientiam potius in mullis. Accedunt enumerati difficultatibus densa tenebrae, quae nimium vitii involutum occupant, et illa ad iniquitatem adhesio, quae propria est voluntatis perversae; quae in animum inducitur ignorantia illa crassa & malitiosa, quam affectum dicimus; quae tantum abest, ut peccato excuset, sicut tamen nonnulli sibi persuadent, ut illud potius geminet. Addamas & artes ac solertiam, quibus Caro, Mundus, ac Daemon conantur nostrorum oculorum conspectui culpas subducere, velando illas nunc pallio pietatis, nunc pietatis ac miserationis, & mille aliis coloribus, ut non agnoscat à nobis, quales re verà sunt, neque nulla unquam seria emendatio consequatur. Omnes istae difficultates usque adeò arduum faciunt verae Penitentiae negotium, ut sanctissimi quique ac religiosissimi in divinis Literis lumen à Deo crebro petant, quo illas superent; quomodo ergo superabuntur ab iis, qui nunquam petunt à Deo collustrari, easque, differendo tantum Confessionem, indies augent? Enim verò mihi persuadeo, non semel plures ab ejusmodi hominibus coram facis Arbitris noxas praetermitti, quam explicantur. Quare si quis magno suo malo, Penitentiam procrastinando, huc miseriarum redactus est, huic ego Auctor sum, ut quam creberrime ac

P. SEGNE
Homo Christianus

hominis lumen à Deo petat, ut
plus temporis rationibus animi in-
e impendat, Confessarium qua-
rat multum hac in re exercitum, ac
valde prudentem, qui supplere possit,
quod illi deest, opportunè & minu-
tem exquirendo, quidquid res postu-
lat: secus si fiat, periculum est, ne id
hominis homini accidat, quod
poveri, qui annum integrum super-
leferet capillis suis pectine compo-
nentis: hi enim ita implicarentur, ut
mediam facile partem deinde pectini
abstraherent.

V. Igitur ad Examen quod spe-
dit, dubium non est, difficillimum
et iis accedere, qui longo tempore
Confessionem procrastinant. Sed
non est minor in dolore difficultas,
qui carnis instar est, cuius manu
perire peccatum debet. Nihil æquè
malis animi medetur, ac tempus.
Videte infelicem illum, qui in via ad
mudinas oculos cum argento perdi-
dit. Ubi ad iacturam advertit, tanto
maior afficitur, ut non secundi, sed
primi sanguinis loco argentum illi
hisse videatur. Domum reversus
non cibam sumit, non cuiquam lo-
qui dignatur, fugit ab oculis somnus;
tunc invicissimus, si quis ad eam ja-
cturam æquo animo ferendam hor-
tari velit; conjugem verberibus, fi-
lium convitiis excipit, totam latè vic-
tiam desperabundo similis perturbat.
Quam immedicabilem, nisi tem-
pus illam mitiget! Et verò dies singuli
dolent, est acerbissimo aliquid de-
vultant, usque eò, ut non jam tantum
luciter ferantur, sed post dies non plu-

rimos & sensus omnis, & tantum non
etiam memoria iacturæ penitus tolla-
tur. Ita se res cum iis habet, qui
peccarunt: hi enim (etsi vix unquam
eam doloris & tristitiæ sensum præ-
ferant, aut tam sonoris omnia que-
stibus impleant, qui divinam gra-
tiam peccando, quam qui argentum
incuriâ perdiderunt) hi inquam, mox
ab offensa in Deum denuo admissâ
ceciantur animo, mæstique hæc sibi
occinunt: *Equidem promiseram Deo &
Confessario, quòd deinceps nolim peccare:
& tamen! o factum male!* Ita autem
animo affectus procul dubio non ma-
gno negotio dolorem de admissio fa-
cinoze conciperet, si confestim de
peccato Sacerdoti aperiendò cogita-
ret. At dum ille Confessionem dif-
fert, sensim cum die decrevit doloris
& tristitiæ sensus, & novæ plagæ
paulatim tam nulla habetur ratio, ut
insigni stultitiâ non solum non perla-
netur, sed aliis potiùs & aliis culpis
adjectis malum exasperetur.

VI. Atque ut istud clariùs vobis
enotescat, in memoriam revocate,
quod aliàs ex me audistis; duabus
nos causis ad dolendum de peccatis
admissis impelli, Amore & Timore:
hinc enim confestim disceris, quàm
utriusque hujus causæ vis tempore
enervetur. Et amorem quidem erga
Deum quod concernit, qui est dolen-
di causa omnium præstantissima du-
bium esse non potest, quin ille, ut
Amicitia, quòd celeritùs, hoc faciliùs
restaurètur. *Uxor brevi reversa q. 3. d.
non dicitur divertisse.* Sic anima, i. e. di-
ausa Deo tergum obvertete, & ra-
vort.
Ee 2 tione

RI
nus

rione aliqua pluris rem quampiam
 creatam, quam ipsum aestimare, si mox
 à tam turpi facinorè, detestata ani-
 mum ingratum, & perfidiam erga
 sponsum suum amantissimum, pro-
 voluta in genua, veniam delicti non
 absque lacrymis efflictim roget, vi-
 detur quodammodo non recessisse à
 Deo; sed quidquid deliquerat, tam
 pleno solitudinis mœrore compen-
 sasse. At si annum integrum ab eo
 separata perseveret, & quamlibet
 suavissimè ad reditum invitata, redire
 tamen nolitan ambiguum est, tantâ
 morâ contumaciæ scelus plurimum
 crescere, eâque fieri, ut haud paulò
 difficiliùs violata amicitia restauretur?
 Haud aliter omnino ac fax pridem
 extincta, non ita facilè denuo accen-
 ditur; quæ si mox atque extincta
 fuerit, faci alteri ardenti admoveatur,
 antequam ista accedat propiùs, ignem
 ex ea avidè ad se trahit. *Qui elongant*
se à te, peribunt: ait Propheta, ut
 demonstrat, quantò sit periculosius,
 deserto Deo diu post concupiscentias
 suas ire, quam mox atque ab eo di-
 verteris, dolentem morientemque re-
 dire, & vix lapsum surgere. Quo-
 modo ergo dubium esse potest, an di-
 kta scelerum Pœnitentia plurimum
 officiat reparanda, quæ peccato sub-
 blata erat, cum Deo amicitia? Et si
 ita est, quomodo amoris impulsu faci-
 lè ad hanc amicitiam restaurandam
 elapso anno agetur, qui scit, tantò se
 illâ minùs dignum esse, quò moratur
 diutiùs; nec tamen id pensi habet?

VII. Sed & timor difficiliùs ad
 dolendum impellit, si mora longior

intercedat. In magnis etiam pericu-
 lis initio ferme plurimum timorem
 sensim autem deinde remittit in ho-
 sus; cum timorem natura, omnem
 molestiam perosa, quantum locu-
 cutiat, atque etiam securitate mor-
 Videmus columbas, si nidum in cuius
 aliqua struere incipiant, ad aris cam-
 pani tinnitum principiò terrent, si-
 gamque capessere; paulatim ubi in-
 noxius is sonus esse deprehendit,
 securæ nidulo suo incubant, cù
 campanæ omnes pulsatae perissent.
 Vestrum etiam aliquis, si faceret
 quod res est, cum primùm peccatis
 vehementer animo est confectus:
 metuebat, ne veluti in domus oppre-
 meretur, vel cellare dehincce abster-
 beretur. Subinde cum expertus fuisset
 non vindicari statim à Deo sceleris
 jam securior eò sensum sine sentia de-
 lapsus est, ut omni terrore pullo-
 rum obdormisceret, somno, quo nul-
 lus unquam lethargus plus cuiquam
 damni attulit: imò non tantùm in be-
 ctulo suo placidâ quiete ejusmodi ho-
 mo fruatur, sed in publico etiam, in
 plateis, in foro profundè stertit; non
 inquam formidare tantùm delictum,
 ubi aliquid periculi procul imminet,
 sed & cum præsentissima & maxima
 instant discrimina: id quod à Prophe-
 ta istis verbis significatum est. *Domini*
merant in capite omnium vicarum, sicut
Oryx illaqueatur, pleni indignatione
Domini. Mira profectò res; cum
 Dæmonum retibus undique implicati
 constrictique Impii magnis pallibus
 ad æternum exitium festinant, tantò
 minùs suum illi discrimen advertunt,
 quò

P. SEGNE
 Homo Christianus

Ps. 72.
 87.

quò illud indies evadit majus. Atque huc venit Pœnitentiæ & Confessionis procrastinatione. Conetur enim aliquis terrorem ejusmodi homini incutere, justissimam Numinis ipsam commemorando, atrocitatem suppliciorum, acrimoniam ignis infernalis, & carceris illius æterni horrorem; quæ illum jamjam expectent, inculcando, tantum aberit, ut horrore ille aliquo percellatur, ut potiùs mirabili confidentiâ dicat; meliùs se de Divina miseratione sperare; non adeò se conditum à Deo, ut æternum miser sit: fore tempus, quo de admittis doleat. Et quæ sunt alia ejusmodi stultæ temeritatis plena: obtractus proin omnis ad ejusmodi mentem est salutari timori aditus, qui unum ipsi quoque sapientiæ initium esse debet. *Initium sapientiæ Timor Domini.* Verum proinde manet, cum is, qui diu Pœnitentiã differt, & ob amore & à timore Dei procul sit, haud illum ad serium de peccatis dolorem, qui confitenti necessarius est, paratum, aut illi propinquum esse posse.

VIII. Differendum modò etiam de difficultate propositi: etsi eam hætenus dicta satis apertè demonstrant: Pœnitentiã enim vultum quodammodo habet geminum: uno respicit peccatum præteritum, detestando ipsum & execerando: altero peccatum futurum contuetur, decernendo illud non admittere. *Dolor Pœnitentis est,* teste S. Thoma, *reprobatio facti præteriti, cum intentione removendi sequentis ipsius.* Qui autem culpas olim

admissas parùm seriò & efficaciter detestatur, qui fieri potest, ut firmo certòque proposito nullam deinceps admittere statuat? Ut tamen à tam damnabili seordia magis etiam abhorreatis, enucleatius ostendam, quantum difficultatum in concipiendo genuino proposito ex dilato Sacramenti Pœnitentiæ usu nascatur. Difficultates porrò has maximè manifestant procrastinationis illius causæ & effecta. Causas quod spectat: quæro ex te, quisquis es salutis tuæ ita parùm studiosus; quid causæ est, cur tamdiu Pœnitentiæ tabulam non prehendas? eam si dare pro responso vis, quæ vera est, alterutram, aut utramque ex his afferas necesse est: nimirum; differre te Pœnitentiã propterea, quòd diutius gaudere velis voluptate in te ex peccato redundante, & tum demum post diuturnam ejusmodi oblectationem confiteri: aut, quia non nisi invitus peccata tua dolendo manifestas. Utrovis autem ex capite à Confessione abstineas, negari non potest, quin ex alterutro, & utroque haud paulò difficilius reddatur propositum firmum ac stabile, sine quo admissorum gratiam Deus non facit. Tantas equidem dum moras peccatis, palàm demonstras, arduum tibi esse, recedere à via iniquitatis, quæ est prima confessionis differendæ causa; unde quando tardius potes, negotium istud aggredieris. Si grave tibi esset peccati onus, tu quoque faceres, quod ii, qui gravia humeris onera gestant: hæc enim illi primùm ac licet, abjiciunt: tu non

abjicit, quia amas peccatum; agis, inquam, quod Mercator concitato ventis mari; qui tamdiu induci non potest, ut mercium suarum arcas in mare abjiciat, licet inde pendeat navis incolumitas; donec tandem obversantem certò oculis mortem videat, nisi projiciat. Ita tu personæ nescio cui amicitia tam arctâ adherescis, ut licet post primam noxam perpetratam sentias concitari conscientia tua mare, minari, fremere & mugire, quòdque sedanda tempestate necessarium sit, abjicere turpem illum amorem; tu tamen illum amplecteris tenaciùs, nec abjicere vis, nisi cum Paschalibus Feriis facere aliter non potes: tum enim, aut confiteri necesse est, aut nomen suum, diris ab Ecclesia devotum, prægrandibus expressum notis Templi foribus affixum legere, atque ita non credentibus accenseri. Qui sic affectus est animo, ille demum ad propositum invictum concipiendum rectè se habeat? Vestrum esto hac de re iudicium. Si vel tantillum in animo superesset illius calor, quem Gratia divina in se continet, enimverò vel nomen ejusce lentitudinis ignoraret. *Nescit, S. Ambrosii verba sunt, tarda molimina, Spiritus Sancti gratia.*

IX. Altera, quam dicebam, differendæ Confessionis causa etiam vehementiùs timenda est, cum indicet animum actu & re ipsa flagitiis adherescere. Horret quispiam vel nomen Confessionis, quia illa velut mors est eorumdem scelerum, in quibus sua animus ejus solacia invenit: unde

sicut contra urbanitatis leges quod multos est super mensa sermonem de morte inferre (ne acore isto aut auritice ciborum suavitas depercat) quis fortè mentionem de ea facit, quam humanitatis urbanitasque nescius reprehenditur; ita si autem, aut Parochus eum moneat, vicinos esse Religionis nostræ Mysterio illud lacros dies, quibus animum Confessione expiare conveniat; enimverò uxorem ut molestam reprehendit, Parocho autem ipsi, ut qui modum tenere hortando nesciat, indignatur. *O mors, quia amara est memoria tua homini pacem habenti in substantia* (S. L. Et hoc sit paratum expeditumque est ad statuendum de vita constanter moranda? An non potius his ex incertis quis colligat, nunquam illam servandam! Ethiopes, mortalium illi nigerrimi, quantumvis anni graves vix unquam calvefcunt. Ratio ejus rei est, quia eorum capilli, nigri illius calor vi, radices egerunt profundissimas. Ita se res habet cum illis vestris pravis desideris, conciliis nequam, affectibus animi vitiosis. Semper cor, semper caput occupant, nec unquam inde recedunt; amant enim illa vis, quâ voluptates complerxi estis, fecit, ut altissimas vestro in animo radices agerent. Ut tamen ritè quis confiteatur, totum mutari oportet, amare quod oderat; odisse, quod priùs amaverat. *Pentecostes hominem dico, qui diligit, quod ante neglexit, qui abhorret, quod amavit.* His signis S. Hieronymus Penitentiares veros discernendos affectit: quid

P. SEGNE
Homo Christianus

scire ad ista limaces nostri? Equidem si hanc ad normam Confessiones faciendas examinare placet, nã vos fati necesse erit, durum omnino atque arduum esse illi, qui longas in animo noxas exonerando moras nœxuit, de vira ratione mutanda secum fortiter, & constanter stituere.

X. Nemo igitur ambigat, quin, ut tantò difficiliùs fœmella erinacei partiant, quò parturiunt diutiùs, propterea quòd interim spinæ in sætu quosidie crescant; ita & scelera Rei quò diutiùs Confessionem procrastinant, hoc etiam magis molestam atque arduam experiantur ob eas, quæ indies majores se offerunt, difficultates in discussione diligenti & accuratâ, quam Confessio exigit, in concipiendò sincero veròque dolore, atque etiam in forti decreto ac proposito; ita ut tandem necesse sit ita de Impiis istis iudicare, sicut de peste infectis, quorum res tum se habet optimè, si citò ulcus pestilens se prodât; id enim argumentum est, non esse adhuc fractas naturæ vires, sed vegetas & ad resistendum malo aggredienti promptas: cum è diverso dum non erumpit, nisi admodum serò, ulcus, indicium est prostratæ planèque exhaustæ naturæ nihil ultra valentis ad sui conservationem conferre. Hoc etiam ego de nœps indicio de vestra salute pronuntio. Si advertero, vos venenato peccati mortali halitu afflato absque cura ad pedes Confessarii accidere, utrumque ulcus pandere, credam, vram omnino vestram esse fidem, tantumque ad repugnandum malo

habere satis: at qui è diverso Confessionem ad postremam Paschaliū feriarum diem distulerit, ejus ego & animam mortuam, & fidem minime vegetam robustamque interpretabor, ut quæ nec tantum porrò vitium habeat, ut ulcus jam diu putridum & maturum foras pellere, & eo animam exonerare valeret.

XI. Atque hæc ex dilata Confessionis & Pœnitentiæ effectis apertius etiam patent; ex iis enim arguimus, quòd tam diuturna procrastinatio mutationis voluntatis id verè efficiat, ut vix porrò serò constanterque aliquid de ea mutanda animus decernere possit. *Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea.* Videtur his verbis Regius Pates affirmasse, ideò venenum nozarum intima ossium penetrasse, quòd tamdiu ad illas manifestandas os clausum tenuerit. Haud sanè mirum est, Impios in iis, quæ ad conscientiam spectant, usque adeò malè oculos, nec ea quidem dispicere, quæ sunt certissima. Tam proin sunt stulti, ut existiment, nihil interesse, semel quis in anno, an sapius S. Tribunali se sistat; cum tamen hæc inter tantum interlit, quantum inter salutem & exitium sempiternum: sanè postquam gravi se noxâ homo obstrinxit, diu tenere se non poterit, quin etiam alteram admittat, quæ est S. Thomæ doctrina. *Peccatum, quod S. Thom. penitentiâ non dilatur, mox suo pondere ad aliud irabit: secuti Sanctum 75. ar. 4. Gregorium; utrumque autem ita sentire docuit illud Spiritus divini oraculum. Peccator adjiciat ad peccatum 29.*

dum. Cujus proin res hoc loco sunt, de malo ille in pejus temper proficit: qui prius alienos oculos testes studiose vitaverat, exemplo dein palam pravo nocet; ex verecundo impudens, ex dejecto elatus, ex parato ad peccandum evadit Impunitus. Ajunt nonnullos in Africa serpentes, qui aliorum serpentium venatu vivunt, Dracones tandem fieri turgidos veneno tam praesenti, ut nullum adversus illud alexipharmacum valeat; tam illi jam feroces incantari contemnunt. Nec dispar eorum est conditio, qui diu Confessione abstinent: scelera sceleribus cumulant; & animum indies pestifero illo toxico repleat, quo tanquam cibo consueto vescuntur. Haec, quae attuli rationum momenta, qui librando assecutus fuerit, pluribus, nisi fallor, opus non habebit, ut inducatur ad confitendum, mox atque deliquerit. Sed quia fieri potest, ut nonnemo, vim rationum adductarum non assecutus, bene de se & rebus suis sperare pergat, sic agamus: demus huic aliquid, quod fieri est quam difficillimum; nimirum, quoddam non obstantibus tot tamque potentibus impedimentis, quae deinceps pervincenda erunt, rite tamen recteque confiteatur: an idcirco curae ipsi esse non debet, ut quam creberrimè expietur? Hoc ipsi altero ostendam ex capite, ex eo nimirum, quoddam non tantum difficilior sit futura confessio, sed etiam quoddam ad Deum conversio minus stabilis sit futura. Est hoc alterum, si meministis, ex iis, de quibus hoc Discursu me adcuram

promisi, idque satis, ut puto, mentibus clarèque vobis demonstrabo.

XII. Praecipua ex iis, quae praeterquam accidere peccatoribus solent, calamitas est (ut nemo prudens ambiget) quoddam tam cito plerique ipsorum denuo Deum offendant. Falco viculis suis liber altum evolat, simulque oculos aperit, quos diu ipsi benevoligos tenuerat. Qui primum benevolentiam frueretur, facile is crederet, volucrum libertate tam jucundam potitam nunquam ad priora reditissimam vincula: sed falleretur. Venim ridicula volucris sibilum ventoris percipit, cum rostro praedam suam deferens, praecipiti volu ad heri sui manum redit, pedes vinculis velari oculos & suae se reponi in vincula patitur. Qui mores Christiani populi ignoraret, haud sane in animum inducere posset, animam confessionis beneficio vinculis novitum feliciter liberam, tot quibus ad eam diem delusa erat, fraudes oculis aperitis intuitam, ad primum Orcini Ventoris sibilum reditorem ad praedam impostoris manum, ditiozem praedam Genitricis Sacramenti beneficio obtentam, ut denuo induat vincula, carcerem subire, oculos velari sinat, & verberatissimam scelerum servitutum iterum serviat. Et tamen ita se res habet; magno totius Coeli merore, cujus Inchoata vix inchoatam de reditu seductae animae letitiam & gaudium abromper coguntur, & vetare, quin & lucidius cerbiore mutare. *Versa est in luctum cithara mea.* At unde per Deum, haec tanta animorum Christianorum

inbecillitas, tanta instabilitas, tam inconstans varietas, tam perquam simillimum, quod caelestem Lunam ad meridiem usque sequitur, subinde autem refluit, nec unquam caritatem conceptum absoluit? Aperiam vobis huiusmodi mali causam. Hanc autem ut intelligatis rectius, agrum animo recto obijcite, cui Medicus imperat, ut omni meliore modo somnum eliciat, cum paroxysmus accedit. Hic si forte obrepenti somno cedat, in beneficium numerat, si ab assidentium aliquo excitetur; gratias illimet pro cura de se agit, a peritisque eum oculis laquetur. Paulò tamen post eodem oculo denuo claudit, & profundius, quam unquam antea, obdormit. Quae tantae instabilitatis causa est? Gemina scilicet; prima quidem, qui discussio somno non tamen subita est causa somni, quae non est alia, quam denique illi vapores, quos morbus in caput emittit: altera, quia ego in molli suo lectulo haeret, nec et eo se proripit. Hac comparatione vobis aperiam geminam etiam originem tantae varietatis, quae merito dicitur stabilem in anima illius, cui familiare est post culpam admissam excitationem ejus differre, sedem hinc. Confestim & ipsi denuo obdormiscunt, quamvis sollicitè à Confessario excitati, ob duas illas jam indicatas causas.

XIII. Ad primam quod attinet, huiusmodi assuetudo peccandi similis est magnae & tenaci massae humorum condensationum, quae novos confessionum iterum vapores sursum emittit,
R. P. Segneri Christ. Inscr. Tom. III.

ad somnum in ipso vigiliae principio conciliandum. Atque adeò nisi crebro Confessionis usu humores isti dissipentur, oleum perditur & opera, neque emendatio vitae unquam constans erit. Avarus ille & rapax, quo avidius alienum cruorem fugit & atrahit, hoc major in eo cruoris ejusmodi sicis accenditur; vix suam confessionis cupiditatem, mox ad priores artes redit, & inopes emungere pergit, quos ab eo adjuvos oportuit. Si huic homini sanando illud Medicorum consilium executioni mandaretur, quo suadent, ut hydropisii laborantibus cutis secetur, sicque ex vulnere morbidi illi & noxii humores effluent.

Hydropicos statim secari oportet. Si Hippoc.
inquam, ita etiam cum avaro illo fieret, & hoc extimè specie crude, sed saluberrimum planè remedium illi persanando adhiberetur, ut mox ac contractu injusto alterum circumvenit, se de illata injuria accusaret, injustè ablata restitueret, aut quoquo modo damnum illatum compensaret; enimverò hanc industriam quamprimùm inordinatus ille habendi & acquirendi amor extingueretur, & avarus non diu post pluris animam, quam aurum aestimaret. Lascivus ille, qui vix à fordibus ablutus, iisdem se denuo inficit, *suas lota in volutabro luti*: si induci posset ad penitentiae tribunal mox accedendum, quamprimùm aliquà se noxam inquinavit, ne ille opportunis adjutus monitis, & remediis idoneis instructus, aut omnino à turpi desisteret assuetudine, aut multò saltem rariùs in sordes illas

FF suas

suas relaberetur. Ille è diverso, ne voluptates suas turbet, pergit anno toto delitanti, quidquid oblectat, quidquid recreat, studiose procurare. Hinc vix à noxiis absolutus, flagitiorum cursum repetit, nec vel tantillo tempore bene cœpta prosequitur: illis non abfimilis arborum foliis, quæ meridiem spectant: hæc enim prima decidunt; quia molliori auræ assueta primam frigoris inclementiam ferre non possunt. *Semper antea decidunt*, ut Plinius observavit.

lib. 17.
c. 4.

Neque dispar est eorum conditio, quos vindictæ lumendæ studium effervit: nam & hi, cum paulò antè in gratiam redire cum infensis spondissent, odia sua mox repetunt & continuant. Hos eadem arte, quæ febri acutè ac malignè laborantes, perfanare oportet, hoc est, quàm celerrimè, eadem die, prinsquam nimirum ira in odium degeneret; quod est ipsum illud remedium, quo Apostolus, Medicus sanè quàm peritus, utendum censuit, dum scripsit; *Sol non cogidas*

Gal. in

Eph.

Hippocr.

ro. l. 4.

Eph. 4.

v. 25.

super iracundiam vestram. Ne scilicet longiore temporis morâ indignatio in rancorem declinet. Sed quis horum est, qui consulentem Apostolum audiat? Pro eo, quòd subnascentem animi alienationem corrigant, & communi omnes amore complectantur, per plurimum annorum spatium eam sinu suo fovent, & ne sub Paschales quidem ferias se reos Sacerdoti sistunt, eo prætextu, quòd ignoscere offendentibus non possint. Omnes, enumeratis modò febribus animi laborantes, lethiferum suum

somnum ad paucula momenta interrumpunt, nonnunquam Confessio animam expiantes; sed eam non dormire pergunt; quia animi eorum non sunt purgati à fœculentis humoribus pravæ propensionum, neque caput vaporibus inde exhalantibus liberum, unde necesse est, mentem obfuscare.

XIV. Hanc ipsam tot lætæ peccatorumque confestim repetitorum causam Sacra Litera discretè produnt. *Unusquisque tentatur à concupiscentia sua abstractus & illius.* *Abstractus* nimirum à bono, illius à malo. *Adulteri concupiscentia, perjurii concupiscentia, concupiscentia transvertit sensum.* *Concupiscentia subvertit cor.* Hæc *Concupiscentia*, seu Cupiditas, quæ est omnium malorum radix est, transgreditur robustior, quò diutius in anima regnat per peccatum continuatur, sicque noxius ille humor tenacem in massam coalescit. Si peccatores non atque ceciderunt, animo nisi torum surgere contenderent, non ita exhaustis viribus essent; verum quia sic illi vivunt, ut animus ferè semper peccato aliquo implicatus hæreat, eò imbecillitatis rediguntur, ut ad eos prosternendos ne quidem imperi aliquo impulsuque sit opus, cum tentationi succumbant, antequam hæc ipsos aggrediatur, & eam potius ipsi proritent. *Peccatum peccati servum tenet, propterea instabilis facta est.* Quæ Prophete verba docent, idcirco animam infirmam atque instabilem redditam, quòd crebrò peccat. *Ne*

ADM
Nec enim
quim cul
nus vuln
cicatrice
vit. Et
qui cand
culo, et
næ adju
quem se
continua
tur, nec
scederet
firmas ce
dit adim
tem aliq
bus acqu
toram P
nam ne
cum ne
bit, sec
nas ad
vocate,
tem, pri
Quis erg
juicem
inconst
addere
tiz aliq
caum pe
fabris p
XV.
in iniq
quòd ne
natura
valde f
ter proc
tem eti
valde
Sapius
cuccere

Nec enim aliud est peccatum peccare, quam culpam addere culpæ; sicut vulnus vulnera se dicitur, qui antequam cicatricem obduceret, illud exasperavit. Et verò dicamus, quod res est; qui tandem fieri potest absque miraculo, ut firmi consistant, qui Pœnitentiæ adjumento tam rarò utuntur? Si quem febris trecentis sexaginta diebus continuatis, intestino calore depascere-tur, nec nisi quaternis anni diebus ab-floresceret, an ille pedibus niti posset, & firmus consistere, cum malo tam gravi sic admodum debilitetur, vigoris au-tem aliquid & roboris tam paucis die-bus acquirat? Ita autem se res mul-tarum Peccatorum habent: atque u-tilitatem non etiam aliquorum deterius! cum ne tantillo quidem tempore sani sint, sed per ipsas etiam Paschales fe-stias ad intermissa tantisper studia-rodant, & si non factò, desideriis sal-tem, pœnitentias in insanias relabuntur. Quis ergo mirati jam possit tantam e-piscopi hominum in bene ceptis inconstantiam? Quamdiu peccata ab-ident peccatis, non est quòd constan-tia aliqui & firmitatis sperent. *Peccata non peccatis Jerusalem, propterea in-jubent facta est.*

XV. Accedit & illud mali ad hanc in iniquitate tam longam moram, quòd non voluntatem tantum, suapte natura tam parum in bono firmam, valde frangat, & ad casum vehementer proclivem reddat, sed quòd mentem etiam ad malum cognoscendum valde debilem & lusciosam efficiat. Sapiens contigit, captivum obscuro carcere diu clausum, adeò videndi fa-

cultate destituti, ut in lucem è tenebris subinde extractus planè videret nihil. Hæc ipsissima eorum est miseria, qui diu peccatorum tenebris obscurati jacuere: nam etsi Pœnitentiæ oculos eorum aperite videatur, meritò tamen dici potest, quòd nihil videant. Fi-des eorum tam modica vitæ dat indi-cia, ut planè mortua, imò jam in ci-neres redacta videatur. Adeò obscu-rè illis proponit gravissima, in quibus versantur, æternæ salutis olim amit-tendæ pericula, & præsentis, quam vivunt, vitæ calamitates; ita ut sicut somnus naturalis, & sentiendi facultates, & rationem ipsam ligat, ita som-nus iste spiritus & rationem liget & fidem. Hinc observare est, qui ejus-modi conscientia sunt, nihil omnino timere, non correctiones, non publicas, non privatas admonitiones, non minas, ita ut jam videantur pactum inivisse cum morte, tam nullo e-jus metu tangantur: *Percussimus fa-dus cum morte. Qui venisunt arctio-ribus, Philosopho teste, plus dor-miunt: sed aliter accidit in re nostra: Qui laxiore est conscientia, profundius stertit, & somnum, etsi sanestissimum, altius dormit; quin eo tandem redu-citur, ut quæ aliis excitandis, somnò-que discutendo serviunt, hæc eundem illi tantò suavius conciliant; haud aliter ac aliqui lectione ad somnum provocantur, quem alii legendo discutiunt. Sanè istos Misericordia Dei a-nimat ad quietius securiusque in suis sceleribus dormiendum; cum hæc ead- dem alios magnopere stimulet ad ab-stinendum ab omni illicita voluptate.*

Paratum tantis malis in Confessione sæpius repetitâ esset remedium: tum enim noxii illi pravæ assuetudinis vapores non ita addentarentur in anima, sed illa tam bellè excitaretur, ut vigilaret quàm ditissimè, & nequaquam oculos vix apertos mox denuo clauderet.

XVI. Altera causa, quæ licet extrinseca, longè plurimum tamen ad hanc Peccatorum; Pœnitentiam amplexorum, varietatem ac mutabilitatem confert, est neglectus vitandæ pericula ad relapsum; unde, agrorum instar, qui è lecto suo non exurgunt, vix excitati, denuo obdormiscunt. Clamabat idcirco Apostolus. *Surgite qui dormitis, & illuminabit te Christus: ut doceret, quòd quamdiu sumus tam proclives ad lethargum istum, obniti illi constanter non valeamus, donec animo generoso proripiamus nos ex plumis aut culcitrâ, occasiones, inquam, denuo peccandi, illecebras, & comoda corporis quæcunque fugiamus. Dum autem occasionum memini, non illis tantùm intelligo, quæ proximæ sunt: hæ enim quanto studio vitandæ sint, jam aliàs audistis, loquor etiam de remotis, quibus & vos ipsi, & sacri Arbitri vos resistere posse existimant, vel quia in peccata ipsa, nisi à longè, non influunt, vel quia adversùs illas decreto animi firmissimo estis obarmati. Sed nihil refert: ad harum occasionum fugam si necessitas vos non adigit, impellit tamen prudentia; quia absque hac etiam redundante cautione ad priora & antiqua vestra studia citò redibitis, *Qui faciunt,**

quidquid licet, facile dilabuntur, ut dicunt, quod non licet: ut Clemens Alexandrinus asseruit; & usus comprobabat. Diuturnas post pluvias Sol tam splendidis affluens radiis, non aliàs facile nubibus obvelatus videatur. Sed aliter se res habent: ferè enim non diu post iterum nubantur omnia, densa iterum nubantur cœlum & solem eripiunt, iterumque itinera viæque in lacus mutantur. An nòsse vultis mutationis ejusmodi in lætabilis causam? Alia non est, quàm quòd tellus prioribus pluvias immorta, ubi subinde solaribus radiis accenditur, vim vaporum ingentem exolet, qui ad mediam aëris regionem delati, frigore, quo illa abundat, in motu denuo condensati, eò recidunt, unde ascenderant: si vapores hi altius tendissent, nihil in via morati, longo tempore serenus arsisset sol: at quæ moram in regione frigida traxerunt, citò post Phœbum redierunt in orbem. Similia iis accidunt, quorum animi post animum sacræ Confessione expuratum serenus admodum divina gratia sol illucescit: minimè diuturnas tum jucundæ tempestatis sensus & usus est: vapores siquidem illi, qui ex turbidæ tempestatis reliquiis mentem occupabant, Solis quidem cœlestis & gratiæ calore sursum enitentur; sed ipsi quoque in mediam delati aëris regionem condensantur, & recidunt unde ascenderant, & tota ariditatis cœli immunitas atque jucunditas in turbidæ iterum & tempestates mutatur. Vix enim, & ne vix quidem Pasche tempus elabitur, cum illi paulo ante expu-

Ephes. 5. 14.

P. SEGNER
Homo Christianus

si ad ea redeunt, quæ cum neque in se mala sint, neque bona (etsi magis ad malum, quam bonum inclinent) rectè secunda æris regioni comparantur: indulgent, inquam, liberali vini usui, joci & facetiis præquam unquam se oblectant, in medios seminarum superbe, nec nimis pudicè comptarum greges, ut antea, sese inferunt, cum illa procul habere oporteret. Hac autem in regione, qui animum defecerant, vapores iterum coacti in nubes ac nebulas, cum rectà, & quàm longissimè abire debuissent, recidunt, & quibus antea, animum fordibus & veno inundant. *Suave, qui dormis.* Quisquis non vult, ut denuo somnus oculos liget, è strato se & plumis propinat: fugiat, inquam, nimia animi luxuriantia, otium vitet, & quæcunque solus sensus oblectant; & quò sibi magis securus videtur, tantò fugiat stultior: hæc enim securitatis sub falsa imagine, laquei dolosi, maxima inquam latent pericula. Audite, an ita veres habeat.

XVII. Vir nobilis ex urbe Como, nimis facilem ad obsequia, etiam non debita, famulam expertus, gravi admodum in valetudine tentari cepit. Evocatus Sacerdos, qui audiret contententem, antequam illi operam daret, hanc mulierculam domo epectam omnino voluit. Sed ager plurimam causatus, maxime quòd illà impulsam haberet planè neminem, à quo necessaria in tam misero suo statu obsequia expectaret; quòd periculi jam nihil esset, viribus adeò exhaustis, & morte ante oculos obversante; Confes-

sarium perpulit, ut à noxis reum absolveret, pollicitum tamen seriò, quòd si vel morbus longinquior evaderet, vel valetudo rediret integra, pestem illam procul facessere sit justurus. Febri interim invalescente paucos post dies æger è vita decedit. Anxium habebat Confessarium hominis salus; Sacrum proinde pro defuncto facit, & en, infelicis anima oculis ejus se objicit, flammis undique cincta, & tota specie tam miserabili, ut ad miserationem quodvis pectus movere potuisset, cum dicto: Non est, quòd pro me ores, ego enim æternis suppliciis addictus sum. Et cur, respondet Sacerdos, an fortassis Confessio, quàm noxas mihi tuas aperuisti, sincera non fuit, aut integra? Minime id quidem, reposuit infelix, ritè enim confessus sum. Sed o me miserum! cum postremis illis vitæ meæ momentis sæpius lectum obiret muliercula illa, à me perditè amata, Dæmon ejusmodi horà minime otiosus suggessit ejus occasione fæda, quædam, & ego pro dolor! suggerenti stultè assensus mercedem ejus peccati ignes æternos patior. An exitii hujus & funestissimæ tempestatis fuisset periculum, si amoris impuri vapores, ex animo ægri exhalantes, in hac secunda æris regione, consortio inquam, & propinquitate femina olim malè amata, non denuo coacti in atras nubes recidissent, unde emerferant? Haud quaquam sanè, sed amoenissima Solis gratia lux extremum usque ad momentum affulsisset: nunc inconsultà fiducia non cadendi in occasione tam propinqua, æternum mi-

ser interit. Ita, & adhuc peius, sibi quisque imponit, quod diutius Confessionem procrastinat; cæ in primis de causa, quod si ferme, qui ante periculum magis sunt temerarii, in ipso periculo maxime soleant esse ignavi; deinde quia merito Deus in penam tenebrarum, quas, tam crebro peccando, animo suo peccatores offundunt, permittit, ne, cum maxime interest, sua cæci pericula prospiciant, quibus se exponunt. Cavete, per Deum, dilectissimi, ne & vestris animis tamdiu dilata Confessione noctem ejusmodi offundant: & si quis jam eò miseriarum redactus esset, ne, quæso, porro in tenebris his sibi fidat. *Surge qui dormis.* Emendate serid pravas vestras assuetudines, deserite mollem commodorum vestrorum lectum, pericula vel procul fugite, majus in operibus rectis studium ponite; tum enim verò nolite ambigere, quin & somnum hunc lethalem penitus positus discutere, & Deus multiplici luce animos vestros sit illustraturus. *Surge qui dormis, & exurge a mortuis, & illuminabit te Christus.*

XVIII. Quid amplius postulant, ut agnoscant errorem suum, quicumque sibi persuadent, quodvis tempus Pœnitentiæ esse idoneum, & nunquam non paratam esse tabulam, quâ prehensâ ex naufragio peccati enatent. Equidem si obstinate cæci non sunt, minimè obscure tandem videre possunt, quod nisi quamprimum oblatam prehendant, postmodum aut omnino prehensuri non sint, dum malè Con-

fessionem peragent; aut ubi etiam illam feliciter amplexi fuerint, tunc confessi, haud quaquam tamen de illam sint reotaturi, dum non die post priores in miserias & delicta relabuntur. Et tamen, si S. Thomæ credimus, *Primum remedium mare trans-euntibus est, ut conserventur in mari integra: secundum autem remedium est, post navem fractam, ut quis tabulam apprehendat.* Non dicit, ut quis tabulam amplectetur, sed ut quis tabulam apprehendat. Neque enim enatatur operibula, quam manibus jam prehensam, mox clabi sibi quis permittat. Quare cuicumque æternitas & salus nostra cordique est, hinc pedem ne extrahat, priusquam cum Deo plane perfectè in gratiam redierit, peccata sua sincerè sollicitèque confessus. Annon ad aures vestras allabuntur divinitus voces, quibus ad hoc faciendum vos Deus excitat? *Ne tardes converteri ad Dominum, & ne differas de die in diem, subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdat te:* Equidem his in verbis, velut synopsi, legere mihi videor, quidquid habetis à me allatum est, & quidquid præterea adferri posset ad vos fortius impellendos, ut quàm efficacissimè decretatis id, ex quo tam multa pendunt. *Ne tardes, occinam cunctis peccatoribus, ne tardes converteri ad Dominum.* Si justissimo Dei dominio perdidit te subtraxisti, cave, quas olim plurimum missum moras nectas, priusquam ad debita tot nominibus obsequia, & servitutem redeas. Plurimum interest, ut

Leges

P. SEGNE
Homo Christianus

Leges etiam Casarea agnoscunt. inter
eum, qui conjugationem periculosissi-
mam absque mora appetit, & eum, qui
tandem, post multam dissimulatio-
nem, eandem detegit. Et credat quis,
longe aliter Dei Leges censere, hisque
perinde esse, sive quis nullam moram
interpositam turpem peccati conjugatio-
nem manifestet, sive post longam tan-
dem temporis intercaedinem, illam
promat? Si aliud detrimenti in eum re-
fundatur nihil, ex tot mensum pro-
stitutione, illud saltem certum est,
quod quidquid interea ex virtute agit,
omni proflus mercede, fructu omni-
culum sit: & parum damni sit, cum
hinc migrandum est, tam nihil hinc
hinc auferre? Imò vel ipso sub finem
anni denique peccata Confessionis
fructu destitui? Nihil amenti solo il-
la profunt pluviam, quæ post ingentes
solis ardores decidit prius ferè exsic-
cantur, quam solum attigerint: illis
arcentia sariare tellus solet viscera, qua
modu lenè cadunt, & spatium conce-
dunt, ut penitus imbibantur. Quid
ergo vultis, utilitatis capiat aridum il-
lus annus vestra solum, ex una sola
vobis anni Confessione, à qua tam ci-
vis ad solitas ineptias redeatis? Hoc sa-
pe tam modicum tempus non sufficit,
ut inde vel tantillum proficiat, salu-
temque succum imbibat; sed dum-
taxat penitentiam animum penitet, ut
Terullianus loquitur, vix delaplum
est, licet naturam suam tam fecundam
gracie divinae pluviam, stygius Con-
fessionis ardor momento exsic-
cet.

XIX. Quare, *ne tardes converti ad
Dominum, & ne differas de die in diem.*
Non tantum fas non est de mense in
mensem differre penitentiam, sed ne
de die quidem in diem procrastinare,
eam convenit; neque enim scimus,
quid sequens paritura sit dies, & saepe
qui hodie dolere non voluit, cras
cum vellet quidem, potuit. Non
multis abhinc annis Juvenis quispiam
indaci non poterat, ut animum Con-
fessione expiaret. Hujus valetudo
non sine periculo tentata cum esset, ne-
rum quidem socordiam illam suam de-
seruit, sed in crastinum pluries Confes-
sionem distulit. Cum tamen deni-
que adverteret, se mali vi planè extre-
mis admotum, Confessarium acciri
iussit. Hunc domestici dum evocant,
ea rem dicta horridam! adest Da-
mon, & longissimum scelus, nun-
quam adhuc Sacerdoti enarratorum,
infelicis oculis elenchum objicit. Co-
horruit æger, & de venia tot errato-
rum desperans exclamabat identidem:
O quis catalogus! heu quam enor-
miter longus est! pro quam feeda pec-
cata! Hæc inter verba, prius quam
Confessarius adesset, tot flagitiorum
ream animam exhalavit, accusatori uti-
que suo tradendam. Nemo nostrum
non est ejusmodi repentina mortis
periculis obnoxius; si quem proinde
funesta sors cum miserrimo hoc Juve-
ne citius ad inferas sedes detruderet,
quam suum ille discrimen observaret,
pro! quibus lacrymis, quam horri-
bili ejulatu suam execraretur socor-
diam, quæ exitio irreparabili non præ-
vertit.

Nicini
exempl.
103.

RJ
nus

vertisset! Sed demus non hanc quemquam calamitate & sorte infelicissimā involvi, an parvum malum est, tantam tot dierum moram interponere, dum ad conditionem Filiorum Dei revertatur? Enimverò Rex quispiam magnus, si à Barbaris captus ad transtra damnaretur, ne diem quidem unum moraretur, si in ejus positum esset arbitrio, vel infamem illam porro servitute, vel ad populos suos imperio continendos, quamprimum reverti. *Ne igitur tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem; subito enim venit ira illius.*

XX. Perpendat secum quisque, sed dum peccato vivit obnoxius, Dei hostem esse, quem ille magis oderit, magisque abhorreat, quam ipse scdidissimum aliquem bufonem: imminere jamjam capiti suo vindicem Dei iram; quæ mox atque in peccatum quis consensit, jam tum se ad vindictam movit; & si hæcenus appulsa non est, at certè paulò post aderit, & tarditatem adventus, poenarum gravitate & atrocitate compensabit. *Subito venit ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Permittet illum sub ipsum hinc migrandi tempus tentationibus vehementissimis impeti; neque curæ eidem erit

mederi plagis, quas contumaci peccati diu in gangranam degenerare sinit. *In tempore vindictæ disperdet te.* Sic justus animus etiam illa excitate possunt, quæ altiora sunt, secum in vitam volvat, quam indignum, omnique officio ac humanitate alienum sit, & nec vocantem Deum tam longo tempore expectare. Quis unquam tu foret barbarus, ut Principem suum ædium fores pullantem his verbis dimitteret? Abi modò, non vacat; ubi redito: Et tamen Deum nostrum, quædam tam egregiè observant, ut ei ducere non vereantur. *Vade, & revertere.* Confitebor, sed modò non lubet. Hoc sanè est non tantum dubium reddere malorum suorum remedium. Salvatoris nostri pretiosissimo Sangine paratum, sed ipsum ad eò contentere Servatorem, multoque magis suam salutem. Nulla igitur, nulla deinceps moræ trahendæ sunt. Hæc enim quemlibet cedere necesse est, & abjectis armis totum se subicere Deo, conversione sincerâ, veraci atque humili, ut tempori possint divini gratiæ fructibus, quibus, cum frugum tempus præterierit, frustra deinceps inhabitat.

